

A TERMELÉSI TÉNYEZŐK MEGÍTÉLÉSE

A kormányzat kérésére elkészített stratégia SWOT-analíziséből az körvonalazódik, hogy az ágazat erősségei jelentősen csökkentek 2014-hez képest.

MIRE KÉSZÜLJÜNK A 2023-AS EGYSÉGES KÉRELEM BEADÁSÁNÁL?

A korábbi évekhez hasonlóan 2023-ban is mind nemzeti, mind pedig EU-s forrásból támogatást kaphatnak a juhtenyésztők.

A JUH- ÉS KECSKEHÚS NEMZET- KÖZI PIACA

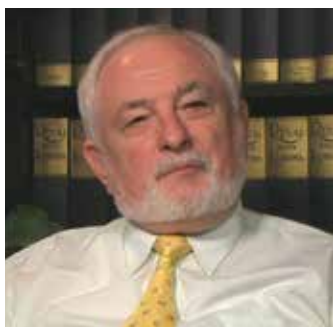
Kivonat az Európai Bizottság legfrissebb, 2022-re vonatkozó juh- és kecskehúspiaci helyzetjelentéséből, amiben globálisan elemzik az aktuális változásokat.

Magyar Juhászat és Kecsketenyésztés

Szerkeszti
a szerkesztőbizottság
32. évfolyam
2023/4

A szerkesztőbizottság tagjai: Jávor András tiszteletbeli elnök,
Borovka Zsuzsanna, Kirsching Ágnes, Kukovics Sándor, Lehoczki Áron.
Főszerkesztő: Mezőszentgyörgyi Dávid

Kukovics Sándor

Döcögő vonaton

Anélkül, hogy bárki vitatná, vannak hazánkban gazdaságos és fantasztikus eredményeket elérő, kiváló juhokkal rendelkező törzstenyészetek és árutermelő tenyészetek, érdekes jelenségnek lehettünk tanúi az utóbbi időszakban. Hiba volna nem észrevenni az ágazat szintjén ezeket a komolyan elgondolkodtató jelenségeket, még a gyapjú- és a tejgondoktól eltekintve is.

Gyakorlatilag 2017 óta folyamatosan csökken a hazai juhállomány. Az anyajuhok száma 2022 végére 693 ezer egyedre zsugorodott a KSH 2022. december 1-jei adata szerint. Ugyanakkor az MJKSZ ENAR rendszere 2022-ben 819 636 támogatásra jogosult nőivarú egyed tartott nyilván. Az ENAR 2017-es adata szerint, kerekítve, 986 ezer egyed volt az országban.

Az utóbbi évek különlegesnek tekinthetők, ezért a Covid-járvány előtti utolsó, a 2019-es adathoz hasonlítva még érdekesebb a változás. Az anyajuhok száma a KSH adatai szerint 2019 és 2022 között 103 ezerrel csökkent. Ezen belül csak 2022-ben 23 ezer anyajuh „tűnt el” az ágazatból. A támogatásra jogosult éven felüli nőivarú juhok száma az MJKSZ ENAR-nyilvántartása szerint 69 ezerrel csökkent ugyanebben az időszakban, azon belül 2022-ben 14 ezerrel lett kevesebb belőlük.

A juhtartó gazdaságok száma viszont másként alakult az ENAR-ban, mint az állatok száma. Ennek az adatnak a változására jelentős hatással volt a támogatások bevezetése. A kérődző-szerkezetátalakítási támogatás 2012-es bevezetése 322-vel növelte az üzemek számát 2011 és 2013 között. A termeléshez kötött anyajuh-támogatás 2015-ös bevezetése 2017-ig 1857-tel emelte a juhtartó üzemek számát. A kiskérődző-állatjóléti támogatás meghirdetése 436-tal növelte az üzemek számát 2022-ben, amivel elérte a 8217-et.

E tapasztalatok azt jelzik, hogy a juhtartónak nevezett gazdaságok számára lényegesen nagyobb hatással voltak az egyes támogatási jogcímek, mint az állatok számának az alakulására. Ez a jelenség érdemi felülvizsgálatot indokolna.

Az egyes üzemméret-kategóriákban érdekes változások következtek be 2022-ben: a kis kategóriába tartozó üzemek száma megugrott, a száznál több juhot tartó gazdaságok száma pedig csökkent, sőt, az ezernél több juhot tartó gazdaságok száma a korábbi csaknem 60 százalékára esett vissza.

Az élőjuhexport 2019 és 2022 között 20,18 százalékkal visszaesett, még 2022-ben is 4,94 százalékkal csökkent a juhkivitel. A hús-egyenértékben számított élőjuhkivitel 2019 és 2022 között 22,44 százalékkal lett kevesebb, csak 2022-ben 4,12 százalékos volt a visszaesés. Ez a változás annál is inkább érdekes, mert 2022-re 53:47 százalékra változott a könnyű- és a nehézbarányok aránya.

Az egy anyajuhra vetített élőjuhkivitel 2022-ben 0,619 volt egyedszámban és 7,02 kg vágott-test-egyenértékben a KSH szerint, illetve 0,52 egyed és 5,93 kg az ENAR-adatbázis alapján. E számok szerint haladéktalanul növelni kellene mind a hasznosítható szaporulat számát, mind az arányát.

A juhszektor léte vagy elsorvadása erősen támogatásfüggő. Igaz, a termeléshez kötött anyajuh-támogatás az utóbbi években az ágazat számára elérhető összes támogatás 9,5–10,6 százalékát tette ki, de területalapú (32%) és a zöldítési (20%) támogatás nélkül az ágazat elsorvadt volna. Szerencsés volna a hatékonyságot is támogatni az ágazatban, mert az jelenthetné az ágazat eredményesebb jövőjét.

A fenti tendenciák alapos átértékelést indokolnak!

SWOT-analízis

A termelési tényezők megítélésének változása 2014 és 2023 között

Az ágazat szereplői által a kormányzat kérésére elkészített stratégia SWOT-analízisének módszerét és eredményeit is bemutatták a szerzők. Tudjuk, hogy a SWOT-analízisek esetében vitatni szokták az egyes tényezők csoportba sorolását. A stratégia értékelésének első fejezetében egy 2023-ban elvégzett SWOT-analízist szeretnénk összehasonlítani egy 2014-essel.

Sajnos, az eredményekből jól látszik, hogy az erősségek száma jelentősen csökkent, míg a gyengeségek száma nőtt. Tulajdonképpen éppen a gyenge tényezők kiküszöbölése jelentené a legnagyobb lehetőséget, mert e téren rengeteg tartalék mutatkozik.

Véleményünk szerint az igazi tartalékot az jelenti, hogy az ágazat szinte minden területe fejlesztésre szorul, vagyis ez a legnagyobb lehetőség az előrelépésre. Ugyanakkor a „Veszélyek” csoport számos olyan elemet tartalmaz, amikre semmilyen hatással nem lehet sem az ország, sem a hazai ágazat.

A „Lehetőségekben” ez alapján foglaltuk össze azokat a paramétereket, amelyek dinamikus fejlesztésével talán megmenthetjük az ágazatot az egyedyszám további csökkentésétől és csökkenthetjük lemaradását a többi mezőgazdasági ágazattól, köztük az egyéb állattenyésztési ágazattól: sertés, baromfi, tejelő tehén és, végső soron, még a húsmarha is.

Ez lehet a jövőnk, amihez feltétlenül teljes körű összefogásra volna szükség.

JÁVOR ANDRÁS

2014

Erősségek

- Kedvező természeti adottságok
- Magántulajdonra alapozott gazdálkodás
- Bővültek a juhval-kecskével hasznosítható területek
- Kedvező piaci helyzet (az EU nem önelátó)
- Közeli piacok élő állat és friss hús egyaránt)
- Speciális igényeket kielégítő termékek (friss hús, tejtermékek, ökotermékek)
- Működő EU-konform jelölési és nyilvántartási rendszer

Gyengeségek

- Elavult épületek, korszerűtlen infrastruktúra és technológia
- Kedvezőtlen birtokszerkezet (telep-, legelő-, állattulajdon)
- Szakmai ismeretek hiánya
- Szűk és egyirányú piac: szervezetlen termelés és értékesítés, lánckereskedelem
- Kis belföldi fogyasztás
- Piackutatás és marketing hiánya
- Termelői tőke hiánya
- Alacsony termelési mutatók
- Vagyonvédelem és vagyonbiztonság
- Személyfüggő, a legkevésbé technológizált ágazat
- Minimális kecskehús-értékesítési lehetőség

Lehetőségek

- EU-támogatások – jövedelmezőség javítása
- Munkanélküliség: szabad munkaerő
- Juh- és kecsketermékek EU-s piacainak megtartása, bővítése
- Egészséges táplálkozás, biogazdálkodás és környezetvédelem előtérbe kerülése
- Egyre magasabb környezetvédelmi és gazdálkodási követelmények az EU-ban
- Termelői csoportok, közvetlen értékesítés
- Hazai piac bővítése

Veszélyek

- Rossz hatékonyság és egyedre vetítve kis hozam
- Gyenge jövedelmezőség
- Belföldi piac hiánya
- Elszakadás a legelőktől (bérleti díjak emelése, legelők állat nélkül (feltétel nélküli támogatás))
- Szigorodó állat-egészségügyi, állattartási és környezetvédelmi szabályok

2023

Erősségek

- kedvező piaci helyzet
- emelkedő árak
- piacok közelsége
- óriási fejlesztési tartalék

Gyengeségek

- Elavult épületek, korszerűtlen technológiák
- innováció szinte teljes hiánya a tenyésztésben, a tartásban és a takarmányozásban
- szakmai ismeretek hiánya
- szervezetlen termelés, lánckereskedelem
- rendkívül gyenge termeltesési és piaci alkalmazkodóképesség
- termelői tőke hiánya
- jövedelemhiány
- nagyon alacsony termelési mutatók
- nagy élómunka-felhasználás, nehéz életforma, speciális életminőség
- az egészségügyi mentesség szinte teljes hiánya
- romló legelőhelyzet
- nem javuló takarmánybázis
- alacsony színvonalú tenyésztőmunka, „a szemmel való tenyésztés” dominanciája
- kereskedők eszközzel hiányos
- alacsony hazai fogyasztás
- nagy támogatás, de rossz szempontok
- munkaerőhiány
- állattenyésztés alacsony presztízse
- véges a hazai tenyészállományok genetikai potenciálja

Lehetőségek

- gyengeségek kiküszöbölése (mindegyikben sok lehetőség van)
- piacbővítés
- a juh környezetvédelmi szerepének növelése (allergének csökkentése)
- a civil és szakmai szervezetek által végzett munka színvonalának javítása, súlyuk és erejük növelése, feladataik újraosztása
- feldolgozottsági szint növelése
- nemzeti tenyésztési programok indítása
- a végtermék alapú támogatások megváltoztatása
- tudás növelése (iskolai és iskolán kívüli ismeretbővítés)
- takarmánytermesztés fejlesztése
- technológiák és precíziós módszerek elterjesztése
- okszerű gyepgazdálkodás
- kereskedelmi munka korszerűsítése
- tenyészállatimport
- kutatás és innováció fejlesztése

Veszélyek

- csökken a szimpátia az állattenyésztés iránt, különösen a kérődzőágazatok iránt
- újabb takarmánytermő területek elvesztése (legelők is)
- belső piac hiánya
- EU-politika szempontrendszerének további romlása
- szükséges fejlesztések elmaradása, legalább a mintagazdaságok működtetésében
- nem kerül a helyére az oktatás, a kutatás és az innováció
- Új-Zéland és Ausztrália EU-s piacának a bővülése
- jövedelemromlás (élőmunka drágulása, aszály stb.)
- juhtenyésztő vállalkozás csekély vonzereje

Mire készüljünk a 2023-as Egységes Kérelem beadásánál?

Az EU Közös Agrárpolitikájának 2023-ban hatályba lépett változásai nagy mértékben érintik a hazai gazdálkodókat, már az idei Egységes Kérelmek beadását is. A 2023-as kérelemben több, mint 50 támogatási jogcímre és intézkedésre lehet igénylést beadni, illetve adatszolgáltatási kötelezettséget teljesíteni.

A tavalyihoz képest hat állatalapú jogcímmel bővült az Egységes Kérelem. Ez évtől a termeléshez kötött támogatások közül többek között az anyajuh-támogatást és az átmeneti nemzeti anyajuh-támogatást is az Egységes Kérelem keretében kell benyújtani.

Nézzük, hogy a juhászoknak mi mindenre kell figyelemmel lenniük!

A korábbi évekhez hasonlóan 2023-ban is mind nemzeti, mind pedig EU-s forrásból támogatást kaphatnak a juhtenyésztők, a juhtartók állategyedenként termeléshez kötött anyajuhtartási támogatásként (ÁNT), vagy a termeléstől elválasztva, a történelmi bázis alapján a kedvezőtlen adottságú területeken nyújtott kiegészítő anyajuh-támogatásként, továbbá termeléshez kötött közvetlen anyajuhtartási támogatásként.

A termeléshez kötött közvetlen támogatás esetében a minimálisan támogatható állatlétszám egy egyed, az átmeneti nemzeti támogatás esetében pedig tíz egyed. A kedvezőtlen adottságú területen gazdálkodók

esetében nem változott a bázisév, vagyis azok jogosultak rá, akik 2006-ban anyajuh-kiegészítő támogatásban részesültek, így „történelmi bázissal” rendelkeznek.

Mind az átmeneti nemzeti anyajuhtartási támogatás, mind pedig a termeléshez kötött közvetlen anyajuhtartási támogatás esetében minden olyan juh fajhoz tartozó nőivarú állat jogosult a támogatásra, amely a birtokon tartási időszak utolsó napján legalább egyéves volt.

A kérelmet mindkét anyajuh-támogatásra az Egységes Kérelemmel lehet benyújtani 2023. április 20. és június 9. között, elektronikus formában, a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) által e célra kialakított felületen.

Az Egységes Kérelem és jogcímei esetében 2023-tól kötelező a teljesen elektronikus kapcsolattartás: a kérelem benyújtásától az esetleges fellebbezés vagy kifogás benyújtásáig kizárólag elektronikus úton lehet iratot benyújtani. A Kincstár is elektronikus úton,

az ügyfél vagy meghatalmazottja Ügyfélkapujára küldi a döntéseit, a dokumentumokat és a jegyzőkönyveket.

Ebben az esztendőben, az új szabályokra való tekintettel, a kérelembenyújtás esetében az Agrárminisztérium eltekint a késési szankció alkalmazásától, vagyis június 9-ig szankciómentesen lehet benyújtani a kérelmeket.

Szintén újdonság, hogy ez évtől az Egységes Kérelem benyújtására szolgáló elektronikus felületen a Kincstár rendszere felkínálja a gazdálkodóhoz köthető összes állatot, ami a rendelkezésére álló adatok alapján potenciálisan megfelel az adott jogcím jogosultági feltételeinek, vagyis ez évtől úgynevezett megszemélyesített kérelmek lesznek.

Szintén fontos hangsúlyozni, hogy bár az érintett hatóságok arra törekednek, hogy az állategyedekre vonatkozó bejelentések minél hamarabb bekerüljenek a központi adatbázisba, onnan pedig az Egységes Kérelem felületére, de egyes esetekben ez mégsem történik meg azonnal. Emiatt az Egységes Kérelmük

Kifizetési kérelem benyújtása VP-s támogatásokra

Szintén az Egységes Kérelemmel, 2023. április 20. és június 9. között lehet benyújtani elektronikus formában, a Kincstár által e célra kialakított felületén az őshonos állatok in situ tartására és a kiskérődző-állatjóléti támogatásra vonatkozó kifizetési kérelmet. A Kincstár felületén mindkét jogcím esetében a megszemélyesített kérelem, azaz a támogatásra potenciálisan jogosult egyedek fülszámlistája jelenik meg. Kérjük, minden esetben ellenőrizze a fülszámokat a támogatási kérelem benyújtása előtt!

A VP keretében az őshonos állatok in situ tartása 2022. évi kifizetési kérelmet az nyújthat be, aki 2022-es támogatói okirattal rendelkezik, vagy aki kötelezettségátadásra irányuló kérelemben a kötelezettség átvevőjeként szerepel (akkor is, ha jogerős támogatási döntéssel még nem rendelkezik). A kifizetési igénylésben nem lehet új kieséspótlást bejelenteni!

A VP keretében a kiskérődző-állatjóléti 2022. évi kifizetési kérelmet az nyújthat be, aki 2022–2023-as támogatói okirattal rendelkezik, vagy aki a kötelezettségátadásra irányuló kérelemben a kötelezettség átvevőjeként szerepel (akkor is, ha jogerős támogatási döntéssel még nem rendelkezik).

Támogatható állat az állattartó tenyészetében tartott, a kötelezettségvállalás kezdetekor vagy a kötelezettségvállalás alatt bekerült állat esetében az adott vonatkozósi időszak kezdetén (adott év január 1-jén) az 1 éves kort betöltött juh vagy kecske. Tehát a 2022-es évben 2022. július 1-jétől a tenyészetében megtalálható 1 évesnél idősebb kiskérődző egyedek. Felhívjuk a figyelmet, hogy amennyiben a támogatást igénylő az adott évben nem nyújt be kifizetési igénylést, úgy arra az évről nem részesül kifizetésben, azonban vállalt kötelezettségei abban az évben is fennállnak!

A Magyar Juh- és Kecsketenyésztő Szövetség tagjainak részletes hírlevelet és tájékoztató leveleket küldünk. Kérjük, hogy az igazolás kiadásával kapcsolatban idejében hívja vagy keresse instruktort, hogy időpontot egyeztessenek!

ből esetleg hiányzó ENAR-bejelentések adatait a gazdálkodóknak kell kiegészítenie. Vagyis a kérelmezők a megszemélyesített adatokat kiegészíthetik, módosíthatják, jóváhagyhatják. A beadott kérelmek adattartalmának a helyességéért minden esetben a kérelmező a felelős!

Nagyon FONTOS! Az adott támogatási jogcím alapján igényelt támogatás állatokra és a tenyészetekre vonatkozó adminisztratív ellenőrzése során kizárólag azok az adatok tekinthetők elfogadhatónak a támogatás szempontjából, illetve támogatást csak azon adatok figyelembe vételével lehet megállapítani, amelyek a juh-ENAR és a Tenyészet Információs Rendszer (a továbbiakban: TIR) nyilvántartásába a támogatási kérelem-benyújtásig bejelentettek és a Juh-ENAR és a TIR nyilvántartásban hibátlanul szerepelnek.

A Kincstár a korábbiakban csak és kizárólag az ENAR-előírásokra vonatkozó bejelentés tényét vizsgálta, de a bejelentés késedelmes jellegére, azaz a bejelentési határidők betartására nem terjedt ki az ellenőrzése.

Tekintettel arra, hogy az Európai Bizottság auditorai ennek a gyakorlatnak a megváltoztatását írták elő, a kifizetések megítélésakor – azaz a döntéshozatal során – a Kincstár azt is vizsgálja, hogy a kérelmező ügyfél a

támogatási kérelem benyújtásától a birtokon tartási időszak végéig, az ENAR-jogszabályban meghatározott határidőn belül tesz-e eleget bejelentési kötelezettségének.

Megfelelő bejelentett szállítólevélnek kizárólag a 7 napon belül postai vagy elektronikus úton megküldött, az ENAR-nyilvántartás alapján hibátlan, illetve figyelmeztető hibás szállítólevelek fogadhatóak el. (FIGYELEM: a súlyos hibás szállítólevelet nem fogadják el!)

Ezért kérjük, hogy saját érdekében időben, 7 napon belül pótolja a szállítások elmaradt bejelentését, és a szállítólevelek megfelelő példányát (kiszállítás esetén az 1. példányt, állatfogadás esetén a 2. példányt) haladéktalanul küldje be az ENAR Központba (NÉBIH-ENAR 1537 Budapest Pf. 397.) vagy dolgozza fel elektronikusan, illetve a súlyos hibás szállítólevelekkel kapcsolatos hibákat még a támogatási kérelem benyújtása előtt javítsa ki!

A juh-ENAR-rendelet 13. §-a szerinti nyilvántartási és bejelentési kötelezettség előírásainak a megsértése a támogatási összeg csökkentésével, súlyosabb esetben teljes megvonásával, illetve bírság kiszabásával járhat.

Felhívjuk figyelmét, hogy támogatási kérelmét a benyújtási időszakban, 2023. június

9-ig még módosíthatja, javíthatja. Módosítás esetén az utolsó benyújtott kérelmet bírálják el.

Mindkét támogatás esetében feltétele a támogatásnak a szakszerű apaállat-használat. Csak törzskönyvi kivonattal vagy származási igazolással rendelkező kos használható a nőivarú állomány fedezetetésére.

A támogatási kérelem benyújtásához a szakszerű apaállat-használat feltétel teljesítéséről igazolást ad ki a Magyar Juh- és Kecsketenyésztő Szövetség instruktora. Az instruktorként kiadott igazolást nem kell csatolni a támogatási kérelemhez! Kérjük azonban, hogy a kérelmező az instruktorként kiadott igazolást a Kincstárnál bejelentett helyen, a támogatási döntés véglegessé válásának naptári éve utolsó napjától számított legalább 1 évig őrizze meg! Az igazolás helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrizhető, vagyis a helyszíni ellenőrzés esetén rendelkezésre kell állnia és a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv rendelkezésére kell bocsátani!

Felhívjuk rá a figyelmét, hogy a birtokon tartási időszak 2023. június 10-től szeptember 17-ig tart. E 100 nap minden napján meg kell lennie (az ENAR-nyilvántartás szerint is) a támogatásra jogosult igényelt, megfelelő korú (az éves kort 2023. szeptember 17-én betöltő) állategyednek.

A fülszám szerinti igénylés miatt minden jogosultsági feltételeknek megfelelő, támogatható állatra adjon be támogatási kérelmet. Ha nem kívánja, nem kell pótolni az állatokat! A korábbi támogatási időszak gyakorlatához képest a kérelemben szereplő egyed kiesése (házi vágás, elhullás, elveszés, kiszállítás) esetén a mezőgazdasági termelő az anyajuh-tartási támogatásra bejelentett állategyed kiesését a kiesés időpontjától számított 15 napon belül köteles bejelenteni a NÉBIH számítógépes adatbázisában. A kérelemben megjelölt juhegyednek a kérelmező tenyészetéből a birtokon tartás időszakban történő kikerüléséről a számítógépes adatbázisba küldött értesítés a kérelmezett egyed visszavonásának tekintendő.

Az egységes kérelem kijavítására és az egységes kérelem részleges vagy teljes visszavonására 2023. szeptember 29-ig van lehetőség.

A támogatás feltételeinek teljesülését a Kincstár minden igénylő esetében adminisztratív módon ellenőrzi, illetve az igénylők 5 százaléka esetében a helyszínen is, teljes körűen.

KIRSCHING ÁGNES

A juh- és a kecskehús nemzetközi piaca

Az Európai Bizottság közzétette legfrissebb, 2022-re vonatkozó juh- és kecskehúspiaci helyzetjelentését. Ebben az EU 27 tagállamán kívül globálisan is elemzik a juh- és a kecskehúspiact aktuális változásait, azon belül kiemelten az állománylétszámok, a vágások, az árak, valamint az export és az import alakulását.

Az elmúlt évtizedben az Európai Unió juhállománya 3,84 millió (-6,24%), kecskeállománya pedig 1,068 millió egyeddel (-8,96%) csökkent. Tavaly decemberben az unió juhállománya 57,650 millió, a kecskeállománya pedig 10,854 millió egyed számolt. Ez alapján az előző év azonos időszakához képest az EU-s juhállomány 1,131 millió egyeddel (-1,92%), a kecskeállomány pedig 380 ezer egyeddel (-3,38%) csökkent.

A juh- és kecskevágás alakulása az EU-ban

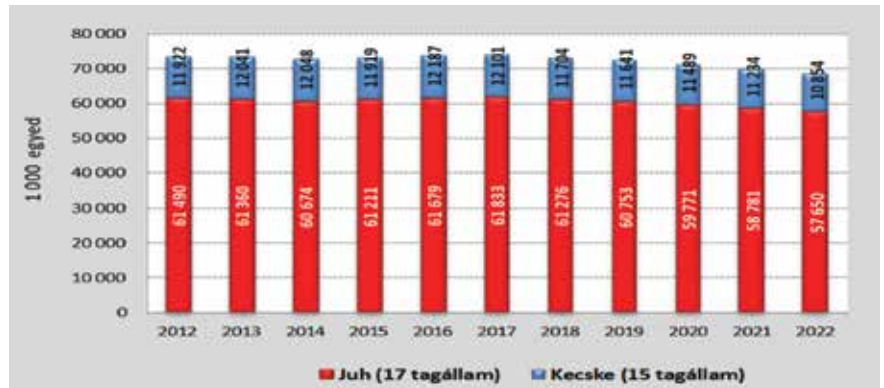
Tavaly 0,7 százalékkal csökkent a vágások száma az EU-ban. A legjelentősebb mértékű, 22,8 százalékos visszaesés Bulgáriában volt. Portugáliában 7,3, Ausztriában 4,3, Németországban 4, Franciaországban 3,2, Görögországban 2,8 százalékkal, Spanyolországban pedig 1,1 százalékkal csökkent a vágások száma.

Írországon azonban a 2021-es növekedést követően tavaly is 7,6 százalékkal nőtt a juhvágások száma. A bárányvágások tekintetében 2, a selejt állatok esetében pedig 13 százalékos volt a növekedés. Írország mellett Romániában is nőtt a juhvágások száma, 7,6 százalékkal, azonkívül Hollandiában 1,8 százalékkal, Olaszországban pedig 0,5 százalékkal több juhot vágta.

Ezzel szemben az EU-ban tavaly 2,2 százalékkal több kecskét vágta le. Bulgáriában 16,8, Spanyolországban 9,3, Portugáliában 6,5, Cipruson 4,3, Romániában 4, Franciaországban pedig 1 százalékkal több kecskét vágta, mint előző évben. Jelentősebb visszaesést csak Ausztriában (-6%) és Hollandiában (-5,3%), kisebb mértékűt pedig Olaszországban (-2,4%) és Görögországban (-2,2%) tapasztaltak.

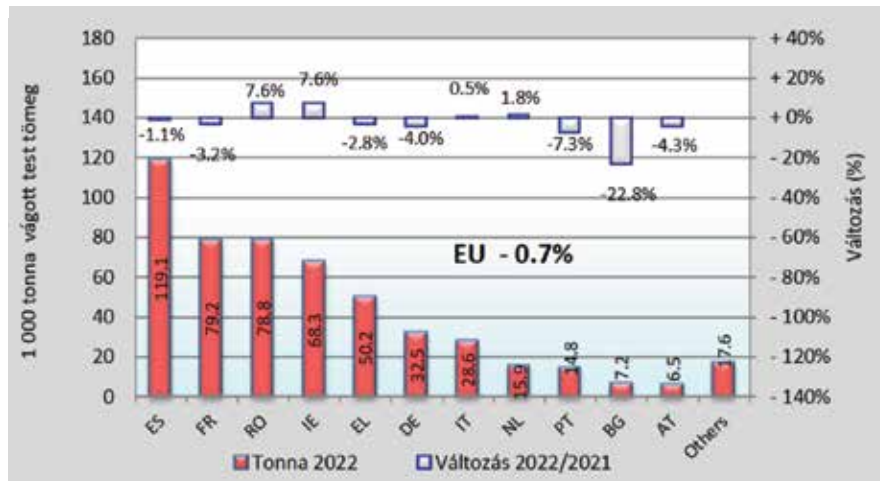
Általánosságban elmondható, hogy tavaly kis mértékben csökkent az EU átlagos juhhústermelése az előző év azonos időszakához viszonyítva. A kedvezőbb piaci viszonyok eredményeként a tagállamok közül Írországon, Romániában, Olaszországban és Hollandiában nőtt a juhhústermelés.

Az EU kecskeágazata a termelés tekintetében javulást tapasztalhatott az előző évhez képest. Azonban annak ellenére, hogy a

Az EU juh- és kecskeállomány létszámának alakulása

Forrás: Európai Bizottság – Sheep and goat meat dashboard – 2023. 9. hét

Juhvágások alakulása az EU-ban

Forrás: Európai Bizottság – Sheep and goat meat dashboard – 2023. 9. hét

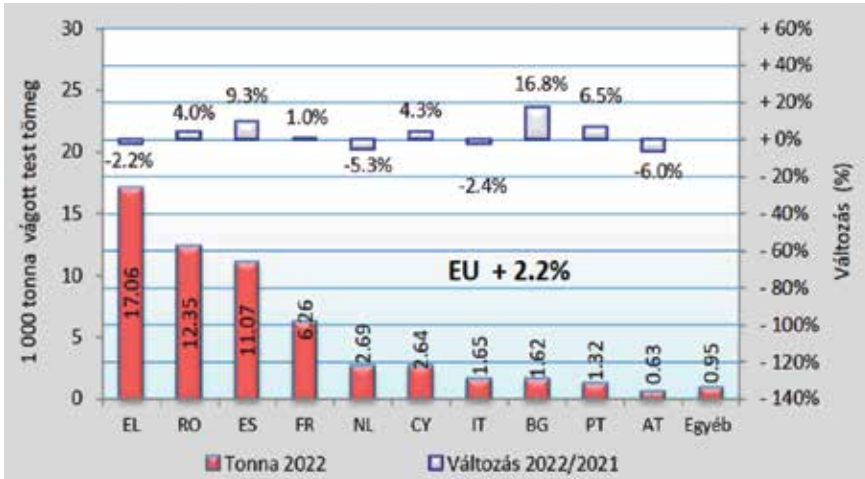
kecsketej átlagára évről évre meredeken nőtt, a termelési költségek jelentős emelkedése miatt a gazdálkodás hatékonysága mégis romlott. Ez eredményezte a vágások számának a növekedését.

Bárányárak alakulása az EU-ban

A nehézbarány átlagára az EU-ban a 2023. április 2-vel végződő 13. héten 742,7 euró/100 kg vt., a könnyűbarány átlagára pedig 747,3 euró/100 kg vt. volt. A nehézbarányár tekintetében 1,9%-os, a könnyűbarányár tekintetében pedig 3,8%-os növekedés volt tapasztalható az egy héttel korábban rögzített értékekhez képest. A 13. héten a nehézbarányár 5,6%-kal, a könnyűbarányár pedig

8,5%-kal magasabb volt az egy hónappal korábban rögzített értékekhez viszonyítva. Az előző év hasonló időszakában rögzített értéket a nehézbarányár 3,3%-kal, a könnyűbarányár pedig 11,7%-kal haladta meg. Az inflációs nyomás továbbra is befolyásolja a bárányhús iránti keresletet, a legfontosabb exportpiacokon és a belső piacon egyaránt. Különösen nagy értékben gyengült a nagyobb súlyú bárányok és az értékesebb húsrészek iránti kereslet.

Az Európai Unióban a nehézbarányok átlagára 701,95 euró/100 kg vt. volt 2023. februárjában. Magyarországon pedig 824,6 euró/100 kg vt. Az Európai Unióban a nehézbarányárak 0,9 százalékkal magasabbak

Kecskeválaszások alakulása az EU-ban

Forrás: Európai Bizottság – Sheep and goat meat dashboard - 2023. 9. hét

voltak, mint 2022 azonos időszakában, Magyarországon viszont 3,7 százalékkal nőttek.

A nehézbaránnyok ára az előző év hasonló időszakához képest Cipruson (39,4%), Finn-

országban (24,5%), Romániában (18,2%) és Litvániában (14%) nőtt a legnagyobb mértékben, de a legtöbb tagállamban 4 és 9 százalék között nőtt. Jelentősebb visszaesés Írország-

ban (-10%) és Hollandiában (-8,1%) történt az árakban, de Portugáliában (-2,9%) és Németországban (-2,1%) is csökkentek.

Az Európai Unióban a könnyűbaránnyok ára átlagosan 685,37 euró/100 kg vt. volt 2023. februárjában, Magyarországon pedig 892,27 euró/100 kg vt.. Az Európai Unióban a nehézbaránnyok ára 7,6 százalékkal volt magasabb, mint 2022 hasonló időszakában, míg Magyarországon 6,7 százalékkal.

A könnyűbaránnyok ára Görögországban (22,2%), Bulgáriában (20,7%), Horvátországban (20,4%) és Szlovéniában (11,5%) nőtt jelentősebben az előző év azonos időszakához képest, de Spanyolországban (4,4%) és Litvániában (4,1%) is emelkedett. Visszaesés mindössze Olaszországban (-3,6%) és Portugáliában (-0,1%) regisztráltak.

Az export és az import alakulása

Tavaly novemberig az EU élőjuh-, élőkecske- és húsexportja összességében 2,4 százalékkal

Nehézbaránnyárak, 2022–2023

	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	Január	Február	Változás 1 év
BE	650,20	710,74	713,44	691,18	703,62	707,44	664,91	683,60	692,33	687,32	702,74	713,54	700,01	+ 7,7%
DE	794,59	755,96	812,27	836,38	821,05	812,89	789,45	786,70	784,17	775,65	769,45	788,26	777,94	- 2,1%
IE	673,14	686,73	730,90	754,37	776,27	701,60	632,78	613,59	611,74	629,94	649,07	623,11	605,75	- 10,0%
ES	673,96	687,69	678,89	674,42	680,90	680,41	687,61	718,51	725,89	767,84	780,61	708,81	702,30	+ 4,2%
FR	752,61	756,45	799,73	802,97	796,20	806,58	801,06	798,40	797,00	824,67	854,81	825,71	790,89	+ 5,1%
HR	865,01	824,28	798,74	793,52	827,52	749,14	776,76	751,91	796,18	799,44	772,21	839,00	905,66	+ 4,7%
IT	502,29	502,87	598,90	579,35	574,00	580,77	604,26	604,40	606,42	607,03	643,06	554,68	535,68	+ 6,6%
CY	503,32	552,03	555,40	532,52	494,80	478,77	466,65	472,37	492,29	599,97	719,29	712,48	701,82	+ 39,4%
LV	527,30	555,64	589,60	697,65	621,10	575,80	550,79	568,16	546,02	552,45	522,08	546,30	562,79	+ 6,7%
LT	572,17	553,70	600,75	559,62	600,36	665,39	597,76	557,66	562,46	553,01	610,56	603,47	652,37	+ 14,0%
HU	795,40	796,19	828,89	758,26	694,18	709,80	731,95	733,03	704,98	787,12	879,04	869,71	824,60	+ 3,7%
NL	624,51	618,70	642,50	639,93	645,77	655,25	624,62	618,13	585,84	584,13	589,87	590,75	573,84	- 8,1%
AT	632,86	642,19	655,53	654,35	650,40	653,71	648,39	652,61	659,55	668,43	662,94	665,65	682,07	+ 7,8%
PL	651,43	629,49	676,06	675,34	674,53	647,26	581,39	579,47	571,04	584,51	586,08			
PT	691,88	687,44	675,00	667,47	658,00	596,09	618,81	623,47	669,86	741,32	750,78	767,21	671,95	- 2,9%
RO	291,85	320,08	398,29	328,27	316,11	392,68	366,19	388,42	336,26	353,67	370,38	344,39	345,07	+ 18,2%
SI	620,95	624,07	620,88	623,46	621,25	631,13	624,25	626,93	622,84	620,71	631,16	645,86	679,33	+ 9,4%
FI	439,20	478,74	483,96	482,31	511,03	517,01	502,86	522,15	535,18	570,52	573,28	546,74	546,59	+ 24,5%
SE	648,05	703,79	781,45	821,50	823,07	799,58	754,15	668,14	595,25	586,26	611,29	662,55	702,32	+ 8,4%
EU	695,58	701,99	733,80	740,19	742,88	728,91	707,58	707,25	705,22	729,58	749,28	722,23	701,95	+ 0,9%

Forrás: Európai Bizottság

A lapot a Szerkesztőség szerkeszti, csak szakmailag lektorált cikkeket közlünk. A folyóiratban megjelent közlemények a szerzők véleményét tükrözik, mellyel a Szerkesztőség nem feltétlenül ért egyet. A folyóiratban megjelent írásos és képi anyag közlési joga valamennyi adathordozón a Magyar Mezőgazdaság Kft.-t illeti. A megjelent anyagnak vagy egy részének bármely formában való másolásához, ismételt megjelentetéséhez a Magyar Mezőgazdaság Kft. és a Juh és Kecske Ágátartó Egyesület írásbeli hozzájárulása szükséges.

Könnyűbárányárak, 2022–2023

	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	Január	Február	Változás 1 év
BG	724,24	734,53	842,08	943,29	862,83	778,80	747,52	741,29	731,78	731,17	725,12	747,67	873,95	+ 20,7%
EL	543,83	558,37	683,74	622,43	636,40	667,53	693,18	708,63	714,46	682,81	661,42	663,91	664,64	+ 22,2%
ES	688,54	702,88	693,91	689,35	694,12	695,10	700,53	734,09	741,43	792,12	803,59	724,38	718,86	+ 4,4%
HR	925,37	872,35	825,40	811,78	828,18	775,06	826,68	838,65	841,73	836,73	838,66	1162,60	1114,47	+ 20,4%
IT	611,50	647,77	817,73	631,94	613,90	616,97	636,55	670,63	750,06	723,60	803,39	589,13	589,68	- 3,6%
LV	468,15	515,94	533,18	575,50	532,33	540,49	523,07	541,08	525,89	532,36	494,83	475,27	487,28	+ 4,1%
HU	836,47	843,71	868,50	802,52	732,76	736,98	797,44	793,53	780,27	860,89	970,76	920,55	892,27	+ 6,7%
PT	829,06	833,82	841,10	823,02	834,52	789,36	810,06	827,78	883,26	972,69	1033,23	965,32	827,89	- 0,1%
SI	588,46	593,64	607,96	602,34	596,20	603,80	599,96	600,48	620,06	628,19	634,46	635,98	656,21	+ 11,5%
EU	636,85	654,00	715,46	663,72	667,45	676,08	690,87	718,22	738,73	751,41	765,32	691,98	685,37	+ 7,6%

Forrás: Európai Bizottság

cökkent. Az élőállat-kivitel 2022. januárja és novembere között 2,666 millió egyed tett ki a tenyészállatok nélkül, és ennek 62 százaléka báránykivitel volt. Az előző év azonos időszakához viszonyítva 2022-ben 73 ezerrel nőtt a kivitel, és azon belül jelentősen nőtt a báránykivitel aránya.

A juh- és a kecskehúsexport a vizsgált időszakban összesen 96,335 ezer tonna vt. volt, ami a 2021-es exportadatokhoz (104 930 tonna vt.) képest 14,6 százalékos visszaesést jelent. A fő kiviteli desztinációk Jordánia (25,1%), az Egyesült Királyság (18,4%), Szaúd-Arábia (16,2%) és Izrael (10,9%) voltak.

A juh- és a kecskehúsimport a vizsgált időszakban összesen 150,267 ezer tonna vt. volt, ami viszont 22,2 százalékos növekedést jelent a 2021-es importadathoz (136 027 ton-

Világpiaci árak alakulása – 2021-2023 január

Forrás: Európai Bizottság - Sheep and goat meat dashboard – 2023. 9. hét

na vt.) képest. A behozatal több mint 90 százaléka az Egyesült Királyságból (50,1%) vagy Új-Zélandról (41%) származott, de kisebb

mennyiségben importált az EU Ausztráliából, Észak-Macedóniából és a Mercosur-országokból – különösen Chiléből – is.

Az EU Egyesült Királyságba irányuló juh- és kecskehúskivitele 2022. januárja és novembere között összesen 17,734 ezer tonna vt. volt, élő állatból pedig 733 egyed exportált. A behozatal a hús tekintetében 72,132 ezer tonna vt. volt, ami a 2021-es behozatalhoz képest 17 százalékos növekedést jelent. Élő állatokból 518,276 ezer egyed hoztak be.

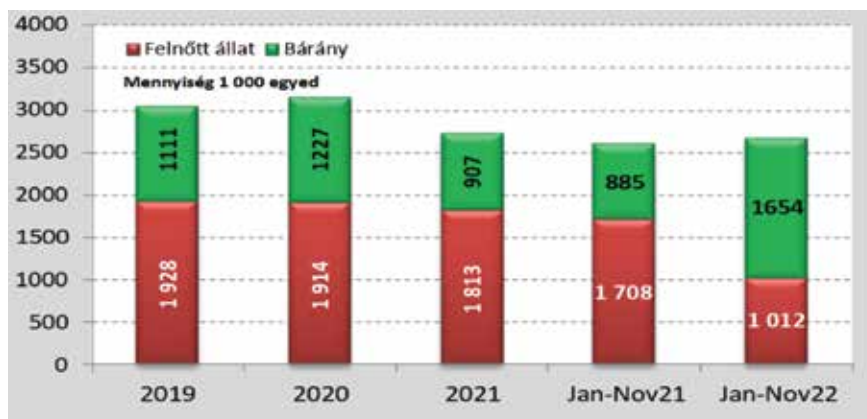
BOROVKA ZSUZSA

vezető állattenyésztési szakértő
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

Források: Európai Bizottság – Sheep & Goat Market Situation – February 2023

Európai Bizottság – Price monitoring by sheepmeat sector

Európai Bizottság – Sheep and goat meat dashboard – 2023. 9. hét

Az EU élőállatexportjának alakulása

Forrás: Európai Bizottság – Sheep and goat meat dashboard – 2023. 9. hét